

mere, og kan der findes en Ordning, som er antagelig, og som forringer Bekostningen ved Retsreformens Gennemførelse, ja, saa er det jo meget godt.

Der er endnu et Forhold, vedrørende Udgifterne ved Retsreformen, hvorom jeg vil sige et Par Ord. Det staar i Forbindelse med et Spørgsmaal, som blev fremdraget ved Finanslovens første Behandling, men ikke den Gang videre drøftet. Grundloven indeholder, som bekendt, en Række midlertidige Bestemmelser. Den 3die af disse midlertidige Bestemmelser gaar ud paa, at de i § 73 givne Regler om Dommernes Retsstilling ikke skulle være anvendelige paa de nuværende Dommere, som tillige have administrative Forretninger. Hvis Retsreformen bliver gennemført, og vi, som Grundloven byder, komme til en Adskillelse mellem Dommere, som kun have Domsforretninger, og administrative Embedsmænd, vil Grundlovens § 73 finde Anvendelse paa alle Dommere, ikke blot som nu paa Kollegialdommere, Højesteret, Landsoverretterne og Kriminal- og Politiretten i Kjøbenhavn. Efter den Praksis, som i de senere Aar er bleven fulgt, gaa Dommerne i de kollegiale Retter, især Højesterets- og Landsoverrettsdommerne, af med deres fulde Gage i Pension. Oprindeligt var det ikke saaledes. I flere Aar gik ogsaa disse Embedsmænd af med Pension efter Pensionslovens almindelige Regler; men det er nu blevet Sædvane, at de beholde deres hele Gage i Pension. Hvis denne Praksis opretholdes, naar Retsreformen gennemføres, betyder det, at for Eftertiden ville *alle* vore Dommere gaa af med fuld Gage i Pension. Selv om de kun have siddet ganske faa Aar i deres Dommerembeder, skulle de, hvis den nævnte Praksis bevares, have et grundlovsmæssigt Krav paa, naar de træde tilbage, at beholde deres fulde Embedslønning for Livstid. Det vil selvfølgelig i et ikke ringe Maal fordyre Gennemførelsen af Retsreformen, og derfor nævner jeg det, idet det vistnok bør tages under Overvejelse, om man ikke kan faa dette Forhold ændret.

Jeg antager ikke, at det vil findes rigtigt, at jeg indlader mig paa Enkelthederne i de foreliggende Lovforslag. Efter min særlige Stilling til dem, maa jeg jo

forudsættes at bifalde i alt væsentligt, hvad der staar i dem, saa at jeg har ingen Opfordring til at fremdrage Enkeltheder til kritisk Behandling, og det vilde neppe heller have tilstrækkelig Interesse for ærede Medlemmer, om jeg lagde Beslag paa deres Tid for at docere Indholdet af de vidtløftige Lovarbejder; jeg giver altsaa Afkald derpaa. Jeg skal blot sige til det ærede Medlem for Kalundborg (Krabbe), der fandt det saare mærkeligt, at Kommissionen ikke havde ændret D. L. 1—2—1 om særligt Værneting for Medlemmer af Kongehuset, at Kommissionen — ligesom den nuværende højtærede Regering — har været gennemtrængt af loyale Følelser og ikke har villet røre ved noget, der staar i Forbindelse med de monarkiske Institutioner; vi have ment, at her var et Punkt, hvor vi burde holde os i ærbødig Afstand. Skulde der imidlertid være Stemning for at demokratisere ogsaa denne Regel, saa staar det jo Tinget frit for at gøre det. Hvad Danske Lovs 1—2—2 om „Kongernes naturlige Børn“ angaar, da beror det paa en Fejltagelse, naar det er kommet til at se ud, som om Kommissionen havde udstrakt sin Omhu ogsaa til disse. Jeg har levet i den Tro, at den paagældende Artikel, paa hvis praktiske Anvendelse jeg intet Eksempel kan erindre, var bortfalden; men naar dette ikke er sket, saa kunne vi jo let enes om nu at stryge den.

Maa jeg endnu, inden jeg slutter, gøre opmærksom paa en Enkeltighed i det foreliggende Udkast, som har særlig Interesse for de ærede Medlemmer af Rigsdagen; det er Forskriften i Forslaget om den borgerlige Retspleje § 146 om Vidnepligtens Begrænsning. Tidligere har Forholdet været det, at medens Embedsmænd vare fritagne for at aflægge Vidnesbyrd for Retten, naar det, hvorom der æskedes Forklaring, faldt ind under Embedsforretninger, der omfattedes af deres Tavshedspligt, har ingen saadan Regel været gældende for Rigsdagsmænd. Naar nogen af os blev indstævnet som Vidne, saa vare vi pligtige til at svare, selv om det, vi bleve spurgt om, angik Hemmeligheder, der vare betroede os under Konference med Ministre med Paalæg om den allerstørste